

LEGE REPUBLICATA 18/1991	Modificat(a)
Emitent: Parlament Domenii: Fond funciar	M.O. 1/1998
Legea fondului funciar nr. 18/1991	

M.Of. nr. 1 / 5 ianuarie 1998

LEGE REPUBLICATA
a fondului funciar nr. 18/1991

CAPITOLUL I
Dispozitii generale

ART. 1

Terenurile de orice fel, indiferent de destinatie, de titlul pe baza caruia sint detinute sau de domeniul public ori privat din care fac parte, constituie fondul funciar al Roamniei.

ART. 2

In functie de destinatie, terenurile sint :

a) terenuri cu destinatie agricola si anume : terenuri agricole productive - arabile, viile, livezile, pepinierele viticole, pomicole, plantatiile de hamei si duzi, pasunile, finetele, serele, solariile, rasadnitele si altele asemenea -, cele cu vegetatie forestiera daca nu fac parte din amenajamentele silvice, pasuni impadurite, cele ocupate cu constructii si instalatii agrozotehnice, amenajari piscicole si de imbunatatiri funciare, drumurile tehnologice si de exploatare agricola, platforme si spatii de depozitare care servesc nevoilor productiei agricole si terenuri neproductive care pot fi amenajate si folosite pentru productia agricola ;

b) terenuri cu destinatie forestiera si anume: terenurile impadurite sau cele care servesc nevoilor de cultura, productie ori administrare silvica, terenurile destinate impaduririlor si cele neproductive - stincarii, abrupturi, bolovanisuri, ripe, ravene, torenti - daca sint cuprinse in amenajamentele silvice ;

c) terenuri aflate permanent sub ape si anume : albiile minore ale cursurilor de apa, cuvetele lacurilor la nivelurile maxime de retentie, fundul apelor maritime interioare si al marii teritoriale ;

d) terenuri din intravilan, aferente localitatilor urbane si rurale pe care sint amplasate constructiile, alte amenajari ale localitatilor, inclusiv terenurile agricole si forestiere ;

e) terenuri cu destinatii speciale cum sint cele folosite pentru transporturile rutiere, feroviare, navale si aeriene, cu constructiile si instalatiile aferente, constructii si instalatii hidrotehnice, termice, de transport al energiei electrice si gazelor naturale, de telecomunicatii, pentru exploatarea miniere si petroliere, cariere si halde de orice fel, pentru nevoile de aparare, plajele, rezervatiile, monumentele naturii, ansamblurile si siturile arheologice si istorice si altele asemenea.

ART. 3

In sensul prezentei legi, prin detinatori de terenuri se inteleg titularii dreptului de proprietate, ai altor drepturi reale asupra acestora sau cei care, potrivit legii civile, au calitatea de posesori ori detinatori precari

ART. 4

- (1) Terenurile pot face obiectul dreptului de proprietate privata sau al altor drepturi reale, avind ca titulari persoane fizice sau juridice, ori pot apartine domeniului public sau domeniului privat.
- (2) Domeniul public poate fi de interes national, caz in care proprietatea asupra sa, in regim de drept public, apartine statului, sau de interes local, caz in care proprietatea, de asemenea, in regim de drept public, apartine comunelor, oraselor, municipiilor sau judetelor.
- (3) Administrarea domeniului de interes public national se face de catre organele prevazute de lege, iar administrarea domeniului public de interes local se face de catre primarii sau, dupa caz, de catre prefecturi.

(4) Terenurile din domeniul public sînt cele afectate unei utilitati publice.

ART. 5

- (1) Apartin domeniului public terenurile pe care sînt amplasate constructii de interes public, pietele, cai de comunicatii, retele stradale si parcuri publice, porturi si aeroporturi, terenuri cu destinatie forestiera, albiile riu-rilor si fluviilor, cuvetele lacurilor de interes public, fundul apelor maritime interioare si al marii teritoriale, tarmurile Marii Negre, inclusiv plajele, terenurile pentru rezervatii naturale si parcuri nationale, monumentele, ansamblurile si siturile arheologice si istorice, monumentele naturii, terenurile pentru nevoile apararii sau pentru alte folosinte care, potrivit legii, sînt de domeniul public ori care, prin natura lor, sînt de uz sau interes public.
- (2) Terenurile care fac parte din domeniul public sînt inalienabile, insesizabile si inscriptibile. Ele nu pot fi introduse in circuitul civil daca, potrivit legii, sînt dezafectate din domeniul public.

ART. 6

Domeniul privat al statului si, respectiv, al comunelor, oraselor, municipiilor si judetelor este alcatuit din terenurile dobandite de acestea prin modurile prevazute de lege, precum si din terenurile dezafectate, potrivit legii, din domeniul public. El este supus dispozitiilor de drept comun, daca prin lege nu se prevede altfel.

ART. 7

Fondul funciar si, in mod corespunzator dreptul de proprietate si celelalte drepturi reale trebuie inregistrate in documentele de evidenta funciara si de publicitate imobiliara prevazute de lege.

CAPITOLUL II

Stabilirea dreptului de proprietate privata asupra terenurilor

ART. 8

- (1) Stabilirea dreptului de proprietate privata asupra terenurilor care se gasesc in patrimoniul cooperativelor agricole de productie se face in conditiile prezentei legi, prin reconstituirea dreptului de proprietate sau construirea acestui drept.
- (2) De prevederile legii beneficiaza membrii cooperatori care au adus pamint in cooperativa sau carora li s-a preluat in orice mod teren de catre aceasta, precum si in conditiile legii civile, mostenitorii acestora, membrii cooperatori care nu au adus pamint in cooperativa si alte persoane anume stabilite.
- (3) Stabilirea dreptului de proprietate se face, la cerere, prin eliberarea unui titlu de proprietate in limita unei suprafete minime de 0,5 ha pentru fiecare persoana indreptatita, potrivit prezentei legi, si de maximum 10 ha de familie, in echivalent arabil.
- (4) Prin familie se inteleg sotii si copiii necasatoriti, daca gospodaresc impreuna cu parintii lor.

ART. 9

- (1) Persoanelor carora li s-a reconstituit dreptul de proprietate in limita suprafetei de teren de 10 ha de familie, in echivalent arabil, pot cere reconstituirea dreptului de proprietate si pentru diferenta dintre aceasta suprafata si cea pe care au adus-o in cooperativa agricola de productie sau care a fost preluata in orice mod de aceasta, pana la limita suprafetei prevazute la art. 3 lit. h) din Legea nr. 187/1945 pentru infaptuirea reformei agrare, de familie, indiferent daca reconstituirea urmeaza sa se faca in mai multe localitati sau de la autori diferiti.
- (2) Persoanele carora li s-a reconstituit dreptul de proprietate, potrivit legii, in limita suprafetei de teren de pana la 10 ha de familie si carora li s-a aplicat cota de reducere, potrivit art. 14 alin. (3) din lege, pot formula cerere pentru suprafetele de teren care au constituit aceasta cota. Cererile se formuleaza in cazul in care cota de reducere a depasit procentul de 5%.
- (3) Cererea se depune la primaria localitatii sau, dupa caz, la primariile localitatilor in raza carora se afla terenul pentru care urmeaza sa se reconstituie dreptul de proprietate, persoana sau prin posta, cu confirmare de primire, in termen de 90 de zile de la data intrarii in vigoare a prezentei legi*), sub sanctiunea decaderii.

*) Legea nr. 169/1997 in vigoare la data de 4 noiembrie 1997.

- (4) Cererea va cuprinde:

- a) numele si prenumele persoanei solicitante si domiciliul acesteia;
- b) calitatea de titular sau de mostenitor al dreptului de proprietate pentru care i s-a reconstituit sau urmeaza sa i se reconstituie acest drept, potrivit prezentei legi;
- c) suprafata de teren care i s-a reconstituit si diferenta pe care o solicita.

(5) La cerere se va anexa:

- a) copie xerox de pe titularul de proprietate care s-a emis sau, dupa caz, de pe procesul-verbal ori de pe fisa de punere in posesie;
- b) copii xerox de pe actele doveditoare ale dreptului de proprietate pentru suprafetele de teren solicitate in plus;
- c) o declaratie in care se va mentiona, pe propria raspundere, suprafata totala de teren atribuita in proprietate, prin reconstituire sau prin constituire, de familie, potrivit prezentei legi, chiar daca aceasta s-a facut in mai multe localitati sau de la mai multi autori.

(6) Primarul va constitui un registru special, parafat, numerotat si sigilat, in care se vor inregistra, in ordine cronologica, cererile depuse de persoanele indreptatite si va emite, la cerere, un bon cu amanuntul de inregistrare.

(7) Pentru cererile depuse prin posta, pe confirmarea de primire se vor mentiona numarul de inregistrare a cererii si data acesteia.

(8) Primarul sau secretarul consiliului local este obligat sa primeasca cererea si sa o inregistreze, indiferent daca aceasta cuprinde sau nu toate mentiunile precizate in alin. (4) si daca nu este insotita de toate actele prevazute la alin. (5). In acest caz, primarul sau secretarul este obligat sa comunice solicitantului ca, inlauntrul termenului de 90 de zile, sa depuna toate actele mentionate la alin. (5), sub sanctiunea decaderii acestuia din termen.

(9) Nerespectarea obligatiilor prevazute la alin. (6) de catre primar sau secretar atrage dupa sine atat raspunderea administrativa si disciplinara a acestuia, potrivit legii, cat si plata de daune cominatorii sau, dupa caz, si de daune-interese.

(10) Dupa expirarea termenului de 90 de zile prevazut la alin. (3), primarul este obligat ca, in termen de 30 de zile, sa intocmeasca situatia privind categoriile de persoane, terenurile agricole solicitate si balanta fondului funciar pe localitate - comuna, oras, municipiu -, in vederea reconstituirii dreptului de proprietate, potrivit legii. Inlauntrul acestui termen, primarul le va transmite prefectului, sub semnatura.

(11) In termen de 15 zile de la primire, prefectul va intocmi situatia privind categoriile de persoane solicitante si balanta fondului funciar pe judet, pe care le va transmite, in acelasi termen, Departamentului pentru Administratie Publica Locala.

(12) Dupa intocmirea balantei fondului funciar la nivel de tara, prin lege se vor stabili suprafetele de teren agricol care vor fi reconstituite.

ART. 10

(1) Persoanele fizice si persoanele juridice carora li s-a constituit dreptul de proprietate asupra terenurilor agricole, potrivit prezentei legi, precum si persoanele juridice care au in patrimoniu sau in administrare terenuri agricole ori detin in orice mod asemenea terenuri au obligatia de a data secretarului consiliului local o declaratie in care vor mentiona suprafata de teren agricola atribuita sau, respectiv, detinuta efectiv, in una sau mai multe localitati, iar pentru persoanele fizice, si de la mai multi autori.

(2) Persoanele fizice vor face declaratia pe propria raspundere, iar persoanele juridice, prin reprezentantii lor.

ART. 11

(1) Suprafata adusa in cooperativa este cea care rezulta din: actele de proprietate, carte funciara, cadastru, cererile de inscriere in cooperativa, registrul agricol de la data intrarii in cooperativa, evidentele cooperativei sau, in lipsa acestora, din orice alte probe, inclusiv declaratii de martori.

(2) Dispozitiile alineatului precedent se aplica in mod corespunzator si in ceea ce priveste suprafetele preluate de cooperative fie in baza unor legi speciale, fie fara nici un titlu sau in orice alt mod.

(3) Stabilirea dreptului de proprietate se face la cerere, pe baza situatiei te-

renurilor detinute de cooperativa agricola de productie la 1 ianuarie 1990, inregistrata in sistemul de evidenta a cadastrului funciar general sau a registrului agricol, corectata cu instrairile legal efectuate de catre cooperativa pina la data intrarii in vigoare a legii.

- (4) Cererea de stabilire a dreptului de proprietate se introduce si se inregistreaza la primarie in termen de 30 de zile de la data intrarii in vigoare a prezentei legi.

ART. 12

- (1) In scopul stabilirii dreptului de proprietate prin reconstituirea sau constituirea acestuia, atribuirii efective a terenurilor celor indreptatiti si eliberarii titlurilor de proprietate, in fiecare comuna, oras sau municipiu, se constituie, prin ordinul prefectului*), o comisie condusa de primar.

*) Potrivit art. 113 alin. (1) din Legea nr. 69/1991, republicata, prefectul emite ordine.

- (2) Comisiile comunale, orasenesti sau municipale vor functiona sub indrumarea unei comisii judetene, numita prin ordinul prefectului si condusa de acesta.

- (3) Procedura de constituire si modul de functionare a comisiilor, precum si modelul si modul de atribuire a noilor titluri de proprietate, se vor stabili prin hotarire a Guvernului**) in termen de 15 zile de la data publicarii prezentei legi. Din comisii vor face parte cetateni desemnati de obste din toate categoriile indreptatite, specialisti si functionari publici. In comunele constituite din mai multe sate, cetatenii vor fi desemnati proportional cu ponderea numerica a locuitorilor din fiecare sat.

**) A se vedea H.G. nr. 131/1991, republicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 7 din 19 ianuarie 1993.

ART. 13

- (1) Calitatea de mostenitor se stabileste pe baza certificatului de mostenitor sau a hotaririi judecatoresti definitive ori, in lipsa acestora, prin orice probe din care rezulta acceptarea mostenirii.

- (2) Mostenitorii care nu-si pot dovedi aceasta calitate, intrucit terenurile nu s-au gasit in circuitul civil, sint socotiti repusi de drept in termenul de acceptare cu privire la cota ce li se cuvine din terenurile ce au apartinut autorului lor. Ei sint considerati ca au acceptat mostenirea prin cererea pe care o fac comisiei.

- (3) Titlul de proprietate se emite cu privire la suprafata de teren determinata pe numele tuturor mostenitorilor, urmind ca ei sa procedeze potrivit dreptului comun.

ART. 14

- (1) Terenurile cooperativelor agricole de productie situate in extravilanul localitatilor devin proprietatea cooperativelor sau, dupa caz, a mostenitorilor acestora, corespunzator suprafetelor aduse sau preluate in orice mod in patrimoniul cooperativei.

- (2) Atribuirea efectiva a terenurilor se face, in zona colinara, de regula, pe vechile amplasamente, iar in zonele de cimpie, pe sole stabilite de comisie si nu neaparat pe vechile amplasamente ale proprietatii, in cadrul perimetrelor actuale ale cooperativelor agricole de productie.

- (3) In cazul in care intre suprafata de teren a cooperativei agricole de productie, rezulta prin insumarea suprafetelor de teren aduse de cooperatori sau preluate in orice alt mod de cooperativa, si suprafata de teren actuala au intervenit modificari atit in ce priveste suprafata totala, cit si pe categorii de folosinta, stabilirea proprietatii cooperativelor sau mostenitorilor acestora se face prin reducerea unei cote proportionale rezultate din scaderea suprafetelor legal folosite in alte scopuri din suprafata totala initiala si proportional cu categoriile de folosinta agricola existente.

Nu vor fi afectati detinatorii de suprafete care au proprietati mai mici de 1 ha.

- (4) Suprafetele ocupate de plantatii pomicele, viticole, sere, helestee, amenajari piscicole, pepiniere, constructii administrative si agrozootehnice, precum si cele necesare bazei furajere aferente capacitatilor de productie zootehnice existente in cooperative, pot reprezenta, pe baza optiunii proprietarilor, aport la constituirea unor forme de asociere de tip privat, cu sau fara personalitate juridica.

ART. 15

- (1) Membrii cooperatori care, dupa caz, au parasit cooperativa, nu au muncit in cooperativa sau nu locuiesc in localitatea respectiva, precum si mostenito-

rii acestora pot primi terenurile din extravilan aduse sau preluate in orice mod in patrimoniul cooperativei.

- (2) Dispozitiile alineatului precedent se aplica si persoanelor ale caror terenuri au trecut, cu sau fara titlu, in patrimoniul cooperativei, fara ca ele sa fi dobandit calitatea de cooperatori, precum si, dupa caz, mostenitorilor acestora.
- (3) De prevederile alin.(2) beneficiaza si persoanele detinatoare ale titlurilor de Cavaler al Ordinului "Mihai Viteazul", "Mihai Viteazul cu Spada" si mostenitorii lor, care au optat si li s-a atribuit la data impropietaririi teren arabil si care nu au in proprietate alte terenuri, cu exceptia celor care l-au instrainat.
- (4) Dispozitiile art. 14 alin.(2) si (3) se aplica in mod corespunzator. Se vor atribui, la cerere, persoanelor care si-au pierdut total sau partial capacitatea de munca si mostenitorilor celor care au decedat - ca urmare a participarii la lupta pentru victoria Revolutiei din decembrie 1989 - in proprietate, terenuri in suprafata de 10.000 mp in echivalent arabil. Pentru terenurile atribuite, acesti beneficiari nu datoreaza taxe sau impozite.

ART. 16

- (1) In cazurile in care in perimetrul unor cooperative agricole de productie au fost comasate si terenuri agricole ale unor proprietari particulari, iar acestia nu au preluat in compensatie alte terenuri, la cererea lor sau a mostenitorilor, ei vor fi repusi in proprietate si li se vor restitui suprafețele in cota echivalenta, in cadrul unor sole stabilite de comisie. Dispozitiile art. 14 alin.(2) si (3) se aplica in mod corespunzator.

ART. 17

- (1) In localitatile cu cetateni romani, apartinand minoritatii germane sau in care locuiesc persoane care au fost deportate sau stramutate, deposedate de terenuri prin acte normative intervenite dupa anul 1944, se vor atribui in proprietate, la cerere, cu prioritate acestora sau mostenitorilor, suprafete de teren din rezerva aflata la dispozitia comisiei, sau se va proceda conform art. 37.
- (2) La atribuire, se va avea in vedere suprafata de teren pe care acestia au avut-o in proprietate, fara a se depasi 10 ha de familie, in echivalent arabil.

ART. 18

- (1) Terenurile din extravilan aduse sau preluate in orice alt mod in patrimoniul cooperativei de la cooperatori sau alte persoane care au decedat si nu au mostenitori, precum si terenurile pentru care nu s-au formulat cereri de restituire ramin la dispozitia comisiei.
- (2) Toate terenurile cooperativei care nu sint atribuite conform art. 14-17, precum si terenurile extravilane proprietatea statului aflate in folosinta cooperativei, ramin, de asemenea, la dispozitia comisiei, urmind a fi atribuite altor persoane indreptatite, potrivit prevederilor prezentei legi.
- (3) Terenurile neatribuite, ramase la dispozitia comisiei, trec in domeniul privat al statului, urmind a fi puse la dispozitia celor care doresc sa intemeieze sau sa dezvolte exploatarea agricola, prin inchiriere, concesiune sau vanzare, in conditiile legii.

ART. 19

- (1) Membrilor cooperatori activi care nu au adus teren in cooperativa sau au adus teren mai putin de 5.000 mp, precum si celor care, neavind calitatea de cooperatori, au lucrat in orice mod ca angajati in ultimii 3 ani in cooperativa sau asociatii cooperatiste, li se pot atribui in proprietate loturi din terenurile prevazute la art. 18, daca sint stabiliti sau urmeaza sa se stabileasca in localitate si nu detin teren in proprietate in alte localitati. Suprafata atribuita in proprietate se va determina tinind seama de suprafata terenurilor, numarul solicitantilor si suprafata atribuita celor care au adus pamint in cooperativa.
- (2) Prevederile alin. 1 se aplica si persoanelor care au fost deportate si nu beneficiaza de dispozitiile art. 14-16.
- (3) Se pot atribui, la cerere, in folosinta agricola, pina la 5.000 mp. in echivalent arabil, de familie, personalului de specialitate din serviciile publice comunale, in perioada cit lucreaza in localitate, daca nu au teren in proprietate in aceasta localitate, ei sau membrii familiei din care fac parte. Dreptul de proprietate asupra acestor terenuri apartine comunei, orasului sau municipiului, dupa caz.

- (4) Atribuirea in folosinta nu se poate face in cazurile in care in localitatea respectiva s-au operat reducerile prevazute la art. 14 alin. (3).
- (5) La plecarea din localitate persoanele mentionate la alin.(3) au dreptul la despagubiri pentru investitiile facute, cu consimtamentul prealabil al proprietarului si daca sint utile pe suprafata atribuita.

ART. 20

In situatia in care in unele cooperative agricole nu mai ramine teren disponibil pentru a se atribui suprafata minima prevazuta la art. 8, precum si pentru persoanele prevazute la art. 17 si 19 alin.(1) si (2), comisia va hotari reducerea in cota proportionala a suprafetei ce se repartizeaza pentru a se atribui terenuri in proprietate si acestor categorii.

ART. 21

- (1) In localitatile cu excedent de suprafata agricola, cu deficit de forta de munca in agricultura, din terenurile prevazute la art. 18 se poate atribui in proprietate teren pina la 10 ha in echivalent arabil tuturor familiilor care solicita in scris si se obliga sa lucreze aceasta suprafata.
- (2) Familiile fara pamint sau cu pamint putin din alte localitati, care solicita in scris, pot primi in proprietate pina la 10 ha teren in echivalent arabil, cu obligatia de a-si stabili in comuna, oras sau municipiu, dupa caz, si de a cultiva pamintul primit, renuntind la proprietatea avuta in localitatea lor, din extravilan.

ART. 22

- (1) Din terenurile agricole, comisiile vor atribui in proprietate, la cererea comisiilor parohiale ori a altor organe reprezentative ale comunicatiilor locale de cult - din mediul rural -, o suprafata de teren de pina la 5 ha in echivalent arabil pentru fiecare parohie sau schit, apartinind cultelor recunoscute de lege, ori de pina la 10 ha teren agricol in echivalent arabil in cazul manastirilor, in masura in care toate aceste asezaminte au posedat in trecut terenuri agricole preluate de cooperativele agricole de productie, iar in prezent nu au asemenea terenuri ori au suprafete restrinse. In zonele necooperativizate, reconstituirea dreptului de proprietate se va face din terenurile aflate in proprietatea statului si in administrarea primariilor, la propunerea acestora, prin ordinul prefectului.
- (2) Dispozitiile art. 9 alin.(5) se aplica in mod corespunzator.
- (3) Organele reprezentative ale unitatilor de cult, recunoscute de lege, din mediul rural, pot cere reconstituirea dreptului de proprietate si pentru suprafata de teren agricol care reprezinta diferenta dintre suprafata de 5 ha, in cazul parohiilor, si suprafata pe care au avut-o in proprietate, dar nu mai mult de 10 ha, si pentru suprafata ce reprezinta diferenta dintre suprafata de 10 ha, in cazul manastirilor si schiturilor, si suprafata pe care au avut-o in proprietate, dar nu mai mult de 50 ha.
- (4) Dispozitiile art. 9 raman aplicabile.
- (5) Pentru parohiile, schiturile si manastirile din mediul urban, consiliile si organele reprezentative ale acestora pot cere reconstituirea dreptului de proprietate in conditiile alin. (3) si (4).
- (6) Pot cere reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole care le-au apartinut in proprietate, in limita suprafetelor pe care le-au avut, si organele reprezentative ale altor unitati de cult, astfel:
- a) centrul patriarhal, pana la 200 ha;
 - b) centrele eparhiale, pana la 100 ha;
 - c) protoieriile, pana la 50 ha;
 - d) parohiile din mediul urban, pana la 10 ha;
 - e) filialele din mediul rural si urban, pana la 10 ha.

ART. 23

- (1) Sint si ramin in proprietatea privata a cooperatorilor sau, dupa caz, a mostenitorilor acestora, indiferent de ocupatia sau domiciliul lor, terenurile aferente casei de locuit si anexele gospodaresti, precum si curtea si gradina din jurul acestora, determinate potrivit art. 8 din Decretul-lege nr. 42/1990 privind unele masuri pentru stimularea taranimii.
- (2) Suprafetele de terenuri aferente casei de locuit si anexelor gospodaresti, precum si curtea si gradina din jurul acestora sunt acelea evidentiate ca atare in actele de proprietate, in cartea funciara, in registrul agricol sau in alte documente funciare, la data intrarii in cooperativa agricola de productie.

- (3) Pentru suprafața de teren agricol atribuită de cooperativa agricolă de producție ca lot de folosință, potrivit prevederilor art. 4 din Decretul-lege nr. 42/1990, nu se reconstituie sau nu se constituie dreptul de proprietate persoanei careia i s-a atribuit, indiferent dacă acest teren se află în continuarea grădinii în intravilan sau în alt loc, în extravilan, cu excepția celor strămutați, pentru realizarea unor investiții de interes local sau de utilitate publică.
- (4) Dispozițiile alin. (1) se aplică și persoanelor din zonele cooperativizate care nu au avut calitatea de cooperator.

ART. 24

- (1) Terenurile situate în intravilanul localităților, care au fost atribuite de cooperative, potrivit legii, cooperativelor sau altor persoane îndreptățite, pentru construcția de locuințe și anexe gospodărești, rămân și se înscriu în proprietatea actualilor detinători, chiar dacă atribuirea s-a făcut din terenurile preluate, în orice mod de la foștii proprietari.
- (2) Foștii proprietari vor fi compensați cu o suprafață de teren echivalentă, în intravilan, sau, în lipsă, cu teren extravilan în imediată vecinătate.

ART. 25

- (1) În cazul în care cooperativa agricolă de producție a atribuit loturi în folosință unor cooperatori, în grădinile din intravilan ale foștilor proprietari, asemenea terenuri revin de drept în proprietatea detinătorilor inițiali.
- (2) Persoanele care au primit terenuri în condițiile alin. (1) și pe care au efectuat investiții au dreptul la o despăgubire egală cu contravaloarea acestora, dacă nu pot fi ridicate.
- (3) Prin investiții, în sensul alin. (2), se înțelege lucrările destinate exploatarea agricolă a terenului.

ART. 26

- (1) Terenurile situate în intravilanul localității, care au aparținut cooperativelor sau altor persoane care au decedat, în ambele cazuri fără moștenitori, trec în proprietatea comunei, orașului sau municipiului, după caz, și în administrarea primăriilor, pentru a fi vindute, concesionate ori date în folosință celor care solicită să-și construiască locuințe și nu au teren, ori pentru amplasarea de obiective social-culturale sau cu caracter productiv, potrivit legii, ori pentru compensările prevăzute de art. 24.
- (2) Până la efectuarea operațiilor prevăzute la alin. (1), terenurile vor fi înscrise și folosite conform destinației avute.

ART. 27

- (1) Punerea în posesie și eliberarea titlurilor de proprietate celor îndreptățiti nu pot avea loc decât numai după ce s-au făcut în teren delimitările necesare pentru măsuratori, stabilirea vecinătăților pe temeiul schitei, amplasamentul stabilit și întocmirea documentelor constatatoare prealabile.
- (2) În toate cazurile în care reconstituirea dreptului de proprietate se face pe vechile amplasamente, cu ocazia măsurătorilor comisia ia act de recunoașterea reciprocă a limitelor proprietății de către vecini și le consemnează în documentele constatatoare.
- (3) Pentru terenurile aflate în exploatarea societăților agricole de tip privat, constituite în temeiul Legii nr. 36/1991 privind societățile agricole și alte forme de asociere în agricultură, comisiile locale și cele județene, în termen de 12 luni, vor efectua toate operațiunile prevăzute la alin. (1) și (2) și vor elibera titlurile de proprietate.
- (4) Membrii și conducerea acestor societăți agricole au obligația de a solicita imediat comisiilor locale să efectueze operațiunile prevăzute la alineatul precedent, iar comisiile județene, să solicite eliberarea titlurilor de proprietate.
- (5) Încalcarea prevederilor alineatelor precedente atrage desființarea, de drept, a societăților agricole în cauză.
- (6) La desființarea cooperativei agricole de producție, o comisie de lichidare constituită în termen de 15 zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, prin ordinul prefectului, la propunerea primăriei, va proceda în termen de 9 luni de la desființarea cooperativei la realizarea activului și la plata pasivului, în condițiile prevăzute de lege.

ART. 28

- (1) Comisiile de lichidare prevăzute de art. 27 au obligația de a constata și stabili orice fapte de încălcare a legii, de a lua măsuri de recuperare a

pagubelor, conform legii, si de a sesiza, daca este cazul, organele de urmarire penala.

- (2) Sumele recuperate in conditiile alin. (1) constituie activ lichidat si urmeaza destinatia celor prevazute la art. 27.
- (3) La expirarea termenului prevazut la art. 27, comisiile vor prezenta bilantul de lichidare si raportul explicativ organului de specialitate al prefecturii sau al Primariei Municipiului Bucuresti, investit cu atributii de control financiar, potrivit legii, pentru descarcare.
- (4) Actele de constatare a datoriilor fata de stat si de alte persoane juridice ramase dupa terminarea operatiunilor de lichidare, intocmite de catre comisie, vor fi avizate si centralizate de catre Ministerul Finantelor, dupa care Guvernul le va prezenta Parlamentului, cu propuneri de rezolvare.

ART. 29

- (1) Constructiile agrozootehnice, atelierelor de industrie mica, masinile, utilajele si alte asemenea mijloace fixe, ce au apartinut cooperativei de prod. desfiintate, precum si terenurile de sub acestea, ca si cele necesare utilizarii lor normale, plantatiile de vii si pomi si animalele devin proprietatea membrilor asociatiilor de tip privat, cu personalitate juridica, daca se vor infiinta.
- (2) Drepturile fostilor cooperatori asupra bunurilor prevazute la alin.(1) se vor stabili in cota valorica, proportional cu supr. de teren adusa sau preluata in orice mod in coop. si cu volumul muncii prestate. Membrii asociati vor constitui aceste drepturi ca aport in natura la noua asociatie.
- (3) Fostilor cooperatori care nu devin membri ai acestei asoc. li se vor stabili drepturi de creanta proportional cu cota valorica ce li se cuvine din patr. coop., daca nu au fost acoperite in alta modalitate. Plata creantelor se va face de catre asoc., in natura sau in bani, potrivit hot. comisiei de lichidare.
- (4) In cazul in care nu s-au constituit asemenea asociatii, bunurile si animalele prev. la alin.(1) se vor vinde prin licitatie publica pers. fizice sau juridice, urmind ca din pretul realizat sa se achite datoriile de orice fel ale fostei cooperative. Fac exceptie bovinele si ovinele, precum si plantatiile de vii si pomi, care vor fi atribuite fostilor coop.
- (5) In termen de 9 luni de la desfiintarea coop., se vor stabili drepturile banesti ce revin fiecarui fost membru cooperador de comisia de lichidare constituita potrivit art. 27 alin. (6).
- (6) Fostii membri cooperatori vor primi cota convenita din valorificarea prin licitatie a bunurilor comune, proportional cu suprafata de teren adusa in cooperativa, in echivalent arabil, si volumul valoric de munca efectuat.
- (7) Bunurile prevazute la lin.(1), care nu se vind in termen de un an de la data desfiintarii cooperativei, trec in propr. privata a comunelor, oraselor si municipiilor unde acestea sint situate, fara nici o despagubire, si in administrarea primariilor.
- (8) Demolarea constructiilor agrozootehnice, atelierelor de intretinere, instalatiilor si anexelor gospodaresti si de industrie mica, care fac obiectul alin.(1), este interzisa. Prin exceptie, daca sint degradate sau din orice alt motiv nu pot fi utilizate, ele pot fi desfiintate cu autorizatia prefecturii, iar materialele vor fi valorificate de primarii, urmind ca sumele rezultate sa intre in activul operatiilor de lichidare.
- (9) Constructiile afectate unei utilizari sociale sau culturale trec fara plata, in regim de drept public, in proprietatea comunelor, oraselor sau municipiilor si in administrarea primariilor.

ART. 30

- (1) Asociatiile intercooperatiste sau de stat si cooperatiste de orice profil se pot reorganiza in societati comerciale pe actiuni in termen de 90 de zile de la publicarea legii in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I.
- (2) Terenurile si celelalte bunuri aduse de cooperativa in asociatie, precum si bunurile dobindite de aceasta, devin proprietatea societatii, iar cooperatorii si celelalte persoane indreptatite a-si reconstitui proprietatea asupra terenurilor ce apartin societatii, precum si salariatii acesteia, pot deveni actionari in conditiile legii.
- (3) In cazul in care unii cooperatori sau alte persoane indreptatite prevazute la alin.(2) nu vor opta pentru a deveni actionari ai societatii comerciale, li se va stabili dreptul de proprietate, conform prevederilor art. 14 si 15 din prezenta lege, din terenurile care nu au fost aduse de cooperativa in

asociatie.

- (4) In localitatile in care nu exista aceste posibilitati, se vor putea desfiinta unele ferme neeficiente ale asociatiei. Decizia in aceasta privinta se adopta de catre comisia judeteana la propunerea comisiilor comunale, orasesti sau municipale, dupa caz.

ART. 31

- (1) Terenurile proprietatea statului aflate in exploatarea cooperativelor sint la dispozitia comisiilor prevazute la art. 12, in vederea atribuirii lor in proprietatea celor indreptatiti, conform legii.
- (2) Terenurile neatribuite, ramase la dispozitia comisiei, vor trece in domeniul privat al comunei, orasului sau al municipiului.

ART. 32

- (1) Terenul atribuit conform art. 19 alin.(1), art. 21 si art. 43 nu poate fi instrainat prin acte intre vii timp de 10 ani socotiti de la inceputul anului urmator celui in care s-a facut inscrierea proprietatii, sub sanctiunea nulitatii absolute a actului de instrainare.
- (2) Constatarea nulitatii poate fi ceruta in justitie de catre primarie, prefectura, procuror, precum si de orice persoana interesata.

ART. 33

Terenurile provenite din fostele izlazuri comunale - pajisti si arabil - care s-au aflat in folosinta cooperativelor agricole de productie - trec in proprietatea privata a comunelor, oraselor sau, dupa caz, a municipiilor si in administrarea primariilor, urmind a fi folosite ca pasuni comunale si pentru producerea de furaje si seminte pentru culturi furajere.

ART. 34

Lucrarile de imbunatatiri funciare care se afla pe terenurile primite, inclusiv zonele de protectie aferente, trec in proprietatea unitatilor specializate de exploatare a unor astfel de lucrari, in conditiile legii.

CAPITOLUL III

Dispozitii privind terenurile proprietate de stat si unele prevederi speciale

ART. 35

- (1) Terenurile proprietatea statului sint acele suprafete intrate in patrimoniul sau in conformitate cu prevederile legale existente pina la data de 1 ianuarie 1990 si inregistrate ca atare in sistemul de evidenta al cadastrului funciar general si in amenajamentele silvice.
- (2) Terenurile proprietate de stat administrate de institutete si statiunile de cercetari stiintifice, agricole si silvice, destinate cercetarii si producerii de seminte si material saditor din categorii biologice superioare si a animalelor de rasa, precum si din administrarea Institutului pentru Testarea si Inregistrarea Soiurilor de Plante de Cultura si a centrelor sale teritoriale apartin domeniului public si ramin in administrarea acestora. In termen de 90 de zile de la intrarea in vigoare a prezentei legi*), Guvernul, la propunerea Ministerului Agriculturii si Alimentatiei, va delimita suprafetele de teren strict necesare cercetarii si producerii de seminte si material saditor din categorii biologice superioare si animalelor de rasa si pe cele destinate productiei, din administrarea institutelor si statiunilor de cercetare si productie agricola.
- (3) Dispozitiile alin. (2) se aplica si terenurilor proprietate de stat folosite, la data prezentei legi, de unitatile de invatamint cu profil agricol sau silvic si care trec in administrarea acestora.

ART. 36

- (1) Terenurile aflate in proprietatea statului, situate in intravilanul localitatilor si care sint in administrarea primariilor, la data prezentei legi, trec in proprietatea comunelor, oraselor sau municipiilor, urmind regimul juridic al terenurilor prevazute la art. 26.
- (2) Terenurile proprietate de stat, situate in intravilanul localitatilor, atribuite, potrivit legii, in folosinta vesnica sau in folosinta pe durata existentei constructiei in vederea construirii de locuinte proprietate personala sau cu ocazia cumpararii de la stat a unor asemenea locuinte trec, la cererea proprietarilor actuali ai locuintelor in proprietatea acestora, integral sau, dupa caz, proportional cu cota detinuta din constructie.
- (3) Terenurile atribuite in folosinta pe durata existentei constructiilor dobinditorilor acestora, ca efect al preluarii terenurilor aferente constructiilor, in conditiile dispozitiilor art. 30 din Legea nr. 58/1974 cu privire la

sistematizarea teritoriului si localitatilor urbane si rurale, trec in proprietatea actualilor titulari ai dreptului de folosinta a terenului, proprietari ai locuintelor.

(4) Dispozitiile art. 23 ramin aplicabile.

(5) Terenurile fara constructii, neafectate de detalii de sistematizare, din intravilanul localitatilor, aflate in administrarea primariilor, considerate proprietate de stat prin aplicarea dispozitiilor Decretului nr. 712/1966, se restituie fostilor proprietari sau mostenitorilor acestora, dupa caz, la cerere.

(6) Atribuirea in proprietate a terenurilor prevazute de alin.(2)-(5) se va face, prin ordinul prefectului, la propunerea primariilor pe baza verificarii situatiei juridice a terenurilor.

ART. 37

(1) Persoanele ale caror terenuri agricole au fost trecute in proprietate de stat, ca efect al unor legi speciale, altele decit cele de expropriere, si care se afla in administrarea unitatilor agricole de stat, devin la cerere actionari la societatile comerciale infiintate in baza Legii nr. 15/1990 din actualele unitati agricole de stat. De aceleasi prevederi beneficiaza si mostenitorii acestor persoane.

(2) Cererea se depune, in termen de 30 de zile de la intrarea in vigoare a prezentei legi, la primaria in a carei raza teritoriala este situat terenul.

(3) Numarul de actiuni primite va fi proportional cu suprafata de teren in echivalent arabil trecuta in patrimoniul statului, fara a putea depasi insa valoarea a 10 ha teren de familie, in echivalent arabil.

(4) Nu beneficiaza de dispozitiile acestui articol persoanele ale caror terenuri au fost confiscate ca efect al unor condamnari penale, cu exceptia persoanelor precizate in Decretul-lege nr. 118 din 30 martie 1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurata cu incepere de la 6 martie 1945, precum si celor deportate in strainatate ori constituite in prizonieri, cu modificarile ulterioare.

ART. 38

(1) Persoanele fizice carora li s-a stabilit calitatea de actionar in temeiul art. 37, persoanele carora li s-au stabilit drepturi la institutetele si statiunile de cercetare agricole si la regiile autonome cu profit agricol, potrivit Legii nr. 46/1992, precum si persoanele care au calitatea de locatori, potrivit art. 25 din Legea arendarii nr. 16/1994, pot cere reconstituirea dreptului de proprietate si pentru diferenta de peste 10 ha de familie, pana la limita suprafetei prevazute la art. 3 lit. h) din Legea nr. 187/1945, indiferent daca reconstituirea urmeaza sa se faca in mai multe localitati sau de la autori diferiti, in termenul, cu procedura si in conditiile prevazute la art. 9 din prezenta lege.

(2) Persoanele prevazute la alin. (1), carora li s-a stabilit dreptul in actiuni, in limita suprafetei de pana la 10 ha in echivalent arabil, pot face cerere, in cazul in care prin aplicarea coeficientului de echivalare, prevazut in regulamentul aprobat de Hotararea Guvernului nr. 131/1991, suprafata de teren putea depasi, ca echivalenta, 10 ha teren arabil, in termenul, cu procedura si in conditiile prevazute la art. 9 alin. (3)-(9).

ART. 39

Persoanele fizice ale caror terenuri agricole au fost trecute in proprietatea statului prin efectul Decretului nr. 83/1949, precum si al oricaror alte acte normative de expropriere, sau mostenitorii acestora pot cere reconstituirea dreptului de proprietate pentru suprafata de teren trecuta in proprietatea statului, pana la limita suprafetei prevazute la art. 3 lit. h) din Legea nr. 187/1945, de familie, indiferent daca reconstituirea urmeaza a se face in mai multe localitati sau de la autori diferiti, in termenul, cu procedura si in conditiile prevazute la art. 9.

ART. 40

(1) Dupra expirarea termenului de 90 de zile, in cazurile prevazute la art. 38 si 39, primarul va intocmi situatia privind terenurile agricole solicitate de categoriile de persoane prevazute si balanta fondului funciar pe localitate si pe fiecare societate comerciala si institut sau statiune de cercetare si productie agricola ori regie autonoma cu profil agricol, din raza teritoriala a localitatii.

(2) Dispozitiile art. 9 alin. (9) raman aplicabile.

ART. 41

- (1) Terenurile agricole fara constructii, instalatii, amenajari de interes public, intrate in proprietatea statului si aflate in administrarea primariilor la data prezentei legi, se vor restitui fostilor proprietari sau mostenitorilor acestora, fara a se putea depasi suprafata de 10 ha de familie, in echivalent arabil.
- (2) Restituirea terenurilor se face, la cerere, in conditiile art. 11 din prezenta lege, prin ordinul prefectului, la propunerea primariei.
- (3) Prevederile art. 37 alin. (4) se aplica in mod corespunzator.

ART. 42

- (1) In localitatile cu deficit de teren in care terenurile fostilor proprietari se afla in proprietatea statului si acestia nu opteaza pentru actiuni in conditiile art. 37 si nu li se pot atribui lor sau mostenitorilor suprafata minima prevazuta de prezenta lege, comisiile judetene vor hotari atribuirea unei suprafete de 5.000 mp de familie, in echivalent arabil, la cerere, din terenurile proprietatea statului.
- (2) Pentru diferenta de teren la care sint indreptatiti fostii proprietari sau mostenitorii lor, potrivit prezentei legi, se aplica corespunzator prevederile art. 37.
- (3) Nu pot fi atribuite suprafetele de teren pe care s-au efectuat investitii, altele decit imbunatatiri funciare.
- (4) Plantatiile de vii sau pomi pot fi afectate in astfel de cazuri numai in situatia in care nu exista terenuri din alta categorie de folosinta pentru a fi atribuite in proprietate.

ART. 43

- (1) In zona montana - defavorizata de factori naturali cum sint: clima, altitudinea, panta, izolarea - se poate atribui in proprietate, la cerere, o suprafata de teren de pina la 10 ha in echivalent arabil familiilor tinere de tarani care provin din mediul agricol montan, au priceperea necesara si se obliga in scris sa-si creeze gospodarii, sa se ocupe de cresterea animalelor si sa exploateze rational pamintul in acest scop.
- (2) Terenurile prevazute la alineatul precedent se atribuie din domeniul privat al comunei, orasului sau al municipiului, dupa caz.
- (3) Atribuirea in proprietate a terenurilor se face prin ordinul prefectului la propunerea primariilor.

ART. 44

- (1) Terenurile provenite din fostele izlazuri comunale transmise unitatilor de stat si care in prezent sint folosite ca pasuni, finete si arabil vor fi restituite in proprietatea comunelor, oraselor si municipiilor, dupa caz, si in administrarea primariilor, pentru a fi folosite ca pasuni comunale si pentru producerea de furaje sau seminte de culturi furajere. Fac exceptie suprafetele ocupate cu vii, pomi, seminceri furajeri, helestee, lacuri sau cele destinate pentru producerea de legume, fructe, materie prima pentru fabricile de conserve, orezarii si cimpuri experimentale, destinate cercetarii agricole, care vor fi compensate in suprafata egala cu teren de aceeasi calitate de catre societatile comerciale pe actiuni, in termen de 6 luni de la data intrarii in vigoare a prezentei legi*).

*) Legea nr. 169 a intrat in vigoare la data de 4 noiembrie 1997.

- (2) Nerespectarea dispozitiilor alineatului precedent duce la trecerea de drept in proprietatea comunelor, oraselor sau a municipiilor, dupa caz, a acestor terenuri.

ART. 45

- (1) Persoanele fizice sau, dupa caz, mostenitorii acestora, ale caror terenuri cu vegetatie forestiera, paduri, zavoae, tufarisuri, pasuni si fanete impadurite au trecut in proprietatea statului prin efectul unor acte normative speciale, pot cere reconstituirea dreptului de proprietate si pentru diferenta de peste 1 ha, dar nu mai mult de 30 ha, de familie.
- (2) Daca pe suprafetele de teren ce urmeaza a fi atribuite in conditiile alineatului precedent se afla constructii sau amenajari forestiere, ori sunt in curs de executie sau in faza de proiectare, sau terenurile sunt defrisate, se vor atribui alte suprafete de teren, cu respectarea acelorasi conditii, in imediata apropiere.
- (3) Persoanele prevazute la alin. (1) vor formula cererile in termenul, cu procedura si in conditiile prevazute la art. 9 alin. (3) - (9).
- (4) Terenurile prevazute la alin. (1), precum si la art. 46 si 47 vor fi gospodarite si exploatate in regim silvic, potrivit legii. Regimul

silvic pentru padurile proprietate privata se va elabora si se va aproba in termen de 3 luni de la intrarea in vigoare a prezentei legi, prin grija Ministerului Apelor, Padurilor si Protectiei Mediului. Punerea in posesie a padurilor, zavoaielor, tufaristurilor, a pasunilor si fanetelor impadurite se va face dupa stabilirea regimului silvic al acestora.

ART. 46

- (1) Fostii composesori sau, dupa caz, mostenitorii acestora pot cere reconstituirea dreptului de proprietate privata asupra terenurilor prevazute la art. 45, pe baza actelor care le atesta aceasta calitate si in limitele suprafetelor prevazute in acele acte.
- (2) Dispozitiile alin. (1) se aplica si in cazul terenurilor exploatate in devalmasie de catre fostii mosneni sau razesi, in cadrul obstilor nedivizate.
- (3) Dispozitiile art. 45 alin. (2) raman aplicabile.
- (4) In cazurile in care terenurile care au apartinut composesoratelor si obstilor sunt situate pe raza teritoriala a mai multor localitati, cererea se face la fiecare dintre ele, pentru suprafata situata pe raza acestora.
- (5) Persoanele prevazute la alin. (1) vor formula cererile in termenul, cu procedura si in conditiile prevazute la art. 9 alin. (3) - (9).

ART. 47

- (1) Consiliile parohiale sau organele reprezentative ale schiturilor si manastirilor, precum si ale institutiilor de invatamant, pot cere restituirea terenurilor cu vegetatie forestiera, paduri, zavoai, tufarisuri, fanete si pasuni impadurite, care le-au apartinut in proprietate, in limita suprafetelor pe care le-au avut in proprietate, dar nu mai mult de 30 ha, indiferent daca sunt situate pe raza mai multor localitati.
- (2) Cererile impreuna cu actele doveditoare de proprietate se fac in termenul, cu procedura si in conditiile prevazute la art. 9 alin. (3) - (9).
- (3) Consiliile locale ale comunelor, oraselor si municipiilor pot cere restituirea in proprietate privata a terenurilor cu vegetatie forestiera, paduri, zavoai, tufarisuri, fanete si pasuni impadurite, in baza actelor care le atesta aceasta calitate, cu procedura si in conditiile prevazute la art. 9 alin. (3) - (9).
- (4) Dispozitiile art. 45 alin. (2) raman aplicabile.

ART. 48

Cetatenii romani cu domiciliul in strainatate si fostii cetateni romani care si-au redobandit cetatenia romana, indiferent daca si-au stabilit sau nu domiciliul in tara, pot face cerere de reconstituire a dreptului de proprietate pentru suprafetele de terenuri agricole sau terenuri cu destinatie forestiera, prevazute la art. 45, care le-au apartinut in proprietate, dar numai pana la limita prevazuta la art. 3 lit. h) din Legea nr. 187/1945, de familie, pentru terenurile agricole, si nu mai mult de 30 ha de familie, pentru terenurile cu destinatie forestiera, in termenul, cu procedura si in conditiile prevazute la art. 9 alin. (3)-(9).

ART. 49

- (1) Persoanele carora li s-au constituit drepturi de proprietate asupra terenurilor agricole sint obligate sa respecte intocmai conditiile prevazute la art. 19, 21 si 43, in legatura cu stabilirea domiciliului si intemeierea de noi gospodarii.
- (2) Nerespectarea acestor conditii atrage pierderea dreptului de proprietate asupra terenului si a constructiilor de orice fel realizate pe acesta. Pentru teren nu se vor acorda despagubiri, iar pentru constructii proprietarul va primi o despagubire egala cu valoarea reala a acestora.
- (3) Organul imputernicit sa constate situatiile prevazute la alin. (2) este prefectul, care, prin ordin, atesta pierderea dreptului de proprietate si trecerea acestuia, dupa caz, in proprietatea privata a comunei, a orasului sau a municipiului in a carui raza teritoriala este situat terenul.

ART. 50

Delimitarea teritoriala a noilor proprietati, rezultate din aplicarea prezentei legi, porneste de la actuala organizare a teritoriului si se face pe baza unor proiecte de parcelare intocmite de catre organele de specialitate.

CAPITOLUL IV
Dispozitii procedurale

ART. 51

Comisia judeteana este competenta sa solutioneze contestatiile si sa valideze ori sa invalideze masurile stabilite de comisiile locale.

ART. 52

- (1) In sensul prezentei legi, comisia locala este autoritate publica cu activitate administrativa, iar comisia judeteana este autoritate publica cu autoritate administrativ-jurisdictionala.
- (2) Comisia judeteana si cea locala au, in limitele competentei lor si prin derogare de la dispozitiile Codului de procedura civila, calitate procesuala pasiva si, cand este cazul, activa, fiind reprezentate legal prin prefect, respectiv primar sau, pe baza unui mandat conventional, de catre unul dintre membri, nefiind obligatorie asistarea prin avocat.

ART. 53

- (1) Hotararile comisiei judetene asupra contestatiilor persoanelor care au cerut reconstituirea sau constituirea dreptului de proprietate privata asupra terenului, conform dispozitiilor cuprinse in cap. II, si cele asupra masurilor stabilite de comisiile locale se comunica celor interesati prin scrisoare recomandata cu confirmare de primire.
- (2) Impotriva hotararii comisiei judetene se poate face plangere la judecatoria in a carei raza teritoriala este situat terenul, in termen de 30 de zile de la comunicare.

ART. 54

- (1) Dispozitiile art. 53 alin. (1) se aplica si in cazul in care plangerea este indreptata impotriva ordinului prefectului sau oricarui act administrativ al unui organ administrativ care a refuzat atribuirea terenului sau propunerile de atribuire a terenului, in conditiile prevazute in cap. III.
- (2) Dispozitiile art. 53 alin. (2) raman aplicabile.

ART. 55

- (1) Poate face obiectul plangerii modificarea sau anulara propriei hotarari de catre comisie.
- (2) Dispozitiile alin. (1) se aplica si in cazul in care comisia judeteana a emis, dupa incheierea procedurii de definitivare a activitatii sale, acte administrative contrare propriei hotarari, dispozitiile art. 53 alin. (2) ramanand aplicabile.

ART. 56

Plangerea prevazuta la art. 53 poate fi indreptata si impotriva masurilor de punere in aplicare a art. 37, cu privire la stabilirea dreptului de a primi actiuni in unitatile agricole de stat, reorganizate in societati comerciale conform Legii nr. 15/1990, dispozitiile art. 53 alin. (2) ramanand aplicabile.

ART. 57

Plangerea formulata potrivit art. 53-56 suspenda executarea.

ART. 58

Instanta solutioneaza cauza potrivit regulilor prevazute in Codul de procedura civila si in Legea nr. 92/1992 pentru organizarea judecatoreasca. Pe baza hotararii judecatoresti definitive, comisia judeteana, care a emis titlul de proprietate, il va modifica, il va inlocui sau il va desfiinta.

ART. 59

Sentinta civila pronuntata de instanta mentionata la art. 58 este supusa cailor de atac prevazute in Codul de procedura civila, cu respectarea dispozitiilor legale in materie.

ART. 60

Tertii care au fost vatamati in drepturile lor prin hotararea comisiei judetene sau prin ordinul prefectului ori in alt mod, prin acte administrative prealabile ordinului, cum este cazul propunerilor primarului, si care nu aveau interes de a se adresa acestor organe, avand deja un titlu de proprietate privata asupra terenului, ori li se recunoscuse un asemenea drept, potrivit legii, nu pot folosi decat calea actiunilor de drept comun, petitorii sau, dupa caz, posesorii, in special revendicarea, si nu procedura prevazuta in acest capitol.

ART. 61

Dispozitiile art. 60 se aplica si in cazul incalcarii dreptului de proprietate publica sau privata al statului ori, dupa caz, al unitatilor administrativ-teritoriale.

ART. 62

Persoanelor prevazute la art. 60 si art. 61 nu le sunt opozabile hotararile date de comisiile judetene.

ART. 63

In toate cazurile in care legea prevede nulitatea unor operatiuni sau acte juridice, litigiul se judeca potrivit dreptului comun si nu conform procedurii speciale prevazute in prezentul capitol.

ART. 64

- (1) In cazul in care comisia locala refuza inmanarea titlului de proprietate emis de comisia judetea sau punerea efectiva in posesie, persoana nemultumita poate face plangere la instanta in a carei raza teritoriala este situat terenul.
- (2) Daca instanta admite plangerea, primarul va fi obligat sa execute de indata inmanarea titlului de proprietate sau, dupa caz, punerea efectiva in posesie, sub sanctiunea condamnarii la daune cominatorii pentru fiecare zi de intarziere, anume stabilite de instanta.
- (3) Dispozitiile art. 53 alin. (2) se aplica in mod corespunzator.

ART. 65

Litigiile in curs se vor judeca in continuare de catre instantele sesizate, indiferent de faza procesuala in care se afla, potrivit regulilor procedurale aplicabile la data sesizarii, tinand in seama, cand este cazul, si de dispozitiile prezentei legi.

CAPITOLUL V

Circulatia juridica a terenurilor

ART. 66

Terenurile proprietate privata, indiferent de titularul lor, sint si ramin in circuitul civil. Ele pot fi dobindite si instrainate prin oricare din modalitatile stabilite de legislatia civila, cu respectarea dispozitiilor din prezenta lege.

ART. 67

- (1) Terenurile situate in intravilan si extravilan pot fi instrainate, indiferent de intinderea suprafetei, prin acte juridice intre vii, incheiate in forma autentica.
- (2) In toate cazurile de dobindire, prin acte juridice intre vii, proprietatea dobinditorului nu poate depasi 100 ha teren agricol in echivalent arabil, de familie, sub sanctiunea nulitatii absolute a actului de instrainare.

ART. 68

- (1) Persoanele fizice care nu au cetatenia romana si domiciliul in Romania, precum si persoanele juridice care nu au nationalitate romana si sediul in Romania, nu pot dobindi in proprietate terenuri de orice fel prin acte intre vii.
- (2) Persoanele prevazute la alin. (1) care dobindesc in proprietate terenuri prin mostenire sint obligate sa le instraineze in termen de 1 an de la data dobindirii, sub sanctiunea trecerii in mod gratuit a acestora in proprietatea statului si administrarea Agentiei pentru Dezvoltare si Amenajare Rurala.
- (3) Persoanele prevazute la alin. (1), care au dobindit in proprietate terenuri inainte de data intrarii in vigoare a prezentei legi, sint obligate sa le instraineze in termen de 1 an de la aceasta data, sub sanctiunea trecerii in mod gratuit a terenurilor in proprietatea statului si in administrarea Agentiei pentru Dezvoltare si Amenajare Rurala.

ART. 69

- (1) Instrainarea de terenuri agricole in extravilan, prin vnzare, se poate face prin exercitarea dreptului de preemtiune.
- (2) Dreptul de preemtiune la instrainare a oricaror terenuri agricole din extravilan revine coproprietarilor, daca este cazul, si apoi proprietarilor vecini si se exercita prin Agentia pentru Dezvoltare si Amenajare Rurala.
- (3) Proprietarul terenului care urmeaza sa fie vindut este obligat sa incunostiinteze Agentia pentru Dezvoltare si Amenajare Rurala, iar aceasta va comunica in scris persoanelor prevazute la alin. (2) despre intentie, in termen de 15 zile de la data cind a fost incunostintata.
- (4) Titularii dreptului de preemtiune sint obligati sa se pronunte asupra exer-

- citarii acestuia in termen de 30 de zile de la data primirii comunicarii.
- (5) Dupa implinirea acestui termen, dreptul de preemtiune pentru coproprietari sau proprietarii vecini se considera stins.
- (6) Dreptul de preemtiune la instrainarea terenului revine statului prin Agentia pentru Dezvoltare si Amenajare Rurala, care este obligata sa se pronunte in cadrul termenului prevazut la alin.(4).
- (7) Daca agentia nu se pronunta in acest termen, terenul se vinde in mod liber.

ART. 70

Actul de instrainare incheiat cu incalcarea dreptului de preemtiune prevazut la art. 49 este anulabil.

ART. 71

Terenurile agricole din extravilan nu pot face obiectul unei executari silite sau voluntare decit in cazurile prevazute de lege.

ART. 72

- (1) Schimbul de terenuri intre persoane fizice se face prin acordul acestora, prin act autentic, dispozitiile art. 67 fiind aplicabile.
- (2) Schimbul de terenuri intre persoane juridice care au in administrare terenuri asupra carora statul are majoritatea actiunilor sau intre acestea si persoanele fizice se face numai cu avizul Ministerului Agriculturii si Alimentatiei sau al Ministerului Mediului, dupa caz.
- (3) Prin schimburile efectuate, fiecare teren dobandeste situatia juridica a terenului pe care il inlocuieste, cu respectarea drepturilor reale.

ART. 73

Punerea in posesie a noilor detinatori potrivit art. 72 alin.(2) se face de catre delegatul Oficiului de cadastru agricol si organizarea teritoriului agricol judetean, in prezenta partilor interesate, operindu-se in documentele cadastrale si in registrul agricol modificarile survenite.

CAPITOLUL VI

Folosirea terenului pentru productia agricola si silvica

ART. 74

Toti detinatorii de terenuri agricole sint obligati sa asigure cultivarea acestora si protectia solului.

ART. 75

- (1) Proprietarii de terenuri care nu isi indeplinesc obligatiile prevazute la art. 74 vor fi somati in scris de catre primariile comunale, orasenesti sau municipale, dupa caz, sa execute aceste obligatii.
- (2) Persoanele care nu dau curs somatiei si nu executa obligatiile in termenul stabilit de primar, din motive imputabile lor, vor fi sanctionate, anual, cu plata unei sume de la 50.000 lei la 100.000 lei/ha, in raport cu categoria de folosinta a terenului.
- (3) Obligarea la plata sumei se face prin dispozitia*) motivata a primarului si sumele se fac venit la bugetul local.
- *) Potrivit art. 48 alin. (1) din Legea nr. 69/1991, republicata, primarul emite dispozitii.

ART. 76**)

- (1) Toti detinatorii de terenuri atribuite in folosinta in conditiile prezentei legi, care nu isi indeplinesc obligatiile prevazute de art. 74, vor fi somati in conditiile art. 75 alin.(1).
- ***) Prevederile alin. (3) al art. 76 au fost abrogate implicit prin prevederile alin. (2) ale aceluiasi articol.
- (2) Cei care nu dau curs somatiei pierd dreptul de folosinta asupra terenului la sfarsitul anului in curs.

ART. 77

Schimbarea categoriei de folosinta a terenurilor arabile ale persoanelor juridice, in alte categorii de folosinta agricola, se poate face cu avizul organelor agricole de specialitate judetene, numai in urmatoarele cazuri :

a) terenurile arabile situate in zonele de deal, ce constituie enclave din masivele de vii si livezi, din podgoriile si bazinele pomicole consacrate, stabilite de organele de specialitate ale Ministerului Agriculturii si Alimentatiei, pot fi transformate in plantatii viticole si pomicole ;

b) terenurile arabile din zonele de ses, necesare completarii masivelor viticole destinate pentru struguri de masa si stafide si bazinele pomicole destinate culturii piersicului si caisului, stabilite de organele de specialitate ale Ministerului Agriculturii si Alimentatiei, pot fi transformate in plantatii viticole si pomicole ;

- c) terenurile arabile cu soluri nisipoase pot fi amenajate si transformate in plantatii viticole si pomicole ;
- d) terenurile inregistrate la arabil, situate in zonele de deal si munte pe pante nemecanizabile, afectate de eroziune de suprafata si adincime, de alunecari active sau semistabilizate, care nu mai pot fi ameliorate si mentinute la aceasta folosinta, se pot amenaja si transforma in pasuni si finete ;
- e) terenurile arabile situate in albiile riurilor si a Dunarii, care nu pot fi folosite rentabil pentru alte destinatii agricole, pot fi amenajate in bazine piscicole.

ART. 78

- (1) Schimbarea categoriei de folosinta a terenurilor arabile, altele decit cele prevazute la art. 77, pasuni, finete, vii si livezi detinute de persoane juridice in care statul detine majoritatea actiunilor se va aproba de Ministerul Agriculturii si Alimentatiei.
- (2) Persoanele fizice care au schimbat categoria de folosinta a terenurilor agricole pe care le detin in proprietate sunt obligate sa comunice, in termen de 30 de zile de la data la care a avut loc aceasta operatiune, modificarea intervenita oficiului de cadastru agricol si organizarea teritoriului agricol, judetean sau al municipiului Bucuresti, care are obligatia sa o inregistreze.
- (3) Schimbarea categoriei de folosinta silvica - paduri, rachitarii, culturi de arbusti, detinute de persoane juridice - se aproba de Ministerul Apelor, Padurilor si Protectiei Mediului.
- (4) Schimbarea folosintei terenurilor agricole ce constituie zone de protectie a monumentelor se face cu acordul Comisiei nationale a monumentelor, ansamblurilor si siturilor istorice.

ART. 79

- (1) Protectia si ameliorarea solului se realizeaza prin lucrari de prevenire si de combatere a proceselor de degradare si poluare a solului provocate de fenomene naturale sau cauzate de activitati economice si sociale.
- (2) Lucrarile necesare pentru protectia si ameliorarea solului se stabilesc pe baza de studii si proiecte, intocmite la cerere de organele de cercetare si proiectare de specialitate, in corelare cu cele de amenajare si organizare a teritoriului, si se executa de catre detinatorii terenurilor sau prin grija acestora, de catre unitati specializate in executia unor asemenea lucrari.
- (3) Statul sprijina realizarea lucrarilor de protectie si ameliorare a solului, suportind partial sau total cheltuielile in limita alocatiei bugetare aprobate, pe baza notelor de fundamentare elaborate de unitatile de cercetare si proiectare, insusite de organele agricole de specialitate judetene si aprobate de catre Ministerul Agriculturii si Alimentatiei.

ART. 80

Pentru realizarea coordonata a lucrarilor de interes comun, potrivit cu nevoile agriculturii, silviculturii, gospodarii apelor, cailor de comunicatie, asezarilor omenesti sau altor obiective economice si sociale, documentatiile tehnico-economice si ecologice se vor elabora in comun de partile interesate. Prin documentatii se vor stabili contributia partilor interesate si ordinea de executie a lucrarilor.

ART. 81

Lucrarile de regularizare a scurgerii apelor pe versanti si de corectare a torentilor, care servesc la apararea si conservarea lucrarilor de irigatii, indiguiri, desecari, a lacurilor de acumulare ori a altor lucrari hidrotehnice, cai de comunicatii, obiective economice si sociale se vor executa concomitent cu lucrarile de baza.

ART. 82

- (1) Terenurile care prin degradare si poluare si-au pierdut, total sau partial, capacitatea de productie pentru culturi agricole sau silvice vor fi constituite in perimetre de ameliorare.
- (2) Grupele de terenuri care intra in perimetrele de ameliorare se stabilesc de Ministerul Agriculturii si Alimentatiei si de Ministerul Apelor, Padurilor si Protectiei Mediului, la propunerile ce au la baza situatiile inaintate de comune, orase si municipii.
- (3) Delimitarea perimetrelor de ameliorare se face de o comisie de specialisti a carei componenta si regulament de functionare se stabilesc de Ministerul Agriculturii si Alimentatiei si de Ministerul Apelor, Padurilor si Protectiei Mediului.

(4) Documentatiile intocmite se avizeaza de organele judetene agricole si silvice si de protectia mediului si se inainteaza la Ministerul Agriculturii si Alimentatiei care, impreuna cu ministerele si departamentele interesate, vor stabili programele de proiectare, finantare si executie.

ART. 83

- (1) Detinatorii sint obligati sa puna la dispozitie terenurile din perimetrul de ameliorare in vederea aplicarii masurilor si lucrarilor prevazute in proiectul de ameliorare, pastrand dreptul de proprietate.
- (2) Includerea de catre primarie a unui anumit teren in categoria mentionata la alin. (1) se poate face cu acordul proprietarului. Daca proprietarul nu este de acord, primaria face propuneri motivate prefecturii, care va decide.
- (3) Daca prefectul decide includerea terenului prevazut la alin. (2) in perimetrul de ameliorare, consiliul local este obligat sa-i atribuie in folosinta, titularului terenului in cauza, o suprafata de teren corespunzatoare, pe toata durata realizarii lucrarilor de ameliorare.
- (4) In cazul in care statul nu dispune in localitatea respecta de un alt teren asemanator pentru rezolvarea situatiei mentionate la alin. (1), iar proprietarul nu este de acord sa primeasca un alt teren la distanta mai mare, se va aplica procedura de expropriere pentru cauza de utilitate publica, prevazuta de Legea nr. 33/1994.

ART. 84

In interesul lucrarilor de corectare a torentilor si de gospodarire a apelor statul poate face schimburi echivalente de terenuri cu proprietarii din perimetru, cind pe terenul acestora urmeaza a se executa lucrari de amenajare cu caracter permanent. Schimbul se face numai cu acordul proprietarilor, prin act autentic, inregistrat in documentele de cadastru funciar.

ART. 85

Terenurile degradate si poluate, incluse in perimetrul de ameliorare, sint scutite de taxe si impozite catre stat, judet sau comuna, pe timpul cit dureaza ameliorarea lor.

ART. 86

- (1) Executia in teren a lucrarilor de amenajare si punere in valoare a terenurilor degradate din perimetrele de ameliorare se face de unitati specializate, in functie de specificul lucrarilor.
- (2) Lucrarile ce se executa pentru consolidarea terenului, ca: modelari, nivelari, fixari de soluri, inierbari, impaduriri, corectari de torenti si imprejmuiiri, drumuri, poduri, podete cu caracter permanent se realizeaza pe cheltuielile statului, conform proiectului de ameliorare.

ART. 87

- (1) Detinatorilor de terenuri degradate, chiar daca nu sint cuprinse intr-un perimetru de ameliorare, care, in mod individual sau asociati, vor sa faca din proprie initiativa inierbari, impaduriri, corectare a reactiei solului sau alte lucrari de ameliorare pe terenurile lor, statul le va pune la dispozitie gratuit materialul necesar - saminta de ierburi, puieti, amendamente si asistenta tehnica la executarea lucrarilor.
- (2) Detinatorii care au primit materiale pentru inierbari, impaduriri si amendari si nu le-au intrebuintat in vederea scopului pentru care le-au cerut sint obligati sa plateasca valoarea lor.

ART. 88

- (1) Fondurile necesare pentru cercetarea, proiectarea si executarea lucrarilor prevazute in proiectele de amenajare, ameliorare si punere in valoare a terenurilor degradate si poluate, cuprinse in perimetru, se asigura, in functie de specificul lucrarilor, de Ministerul Agriculturii si Alimentatiei, impreuna cu Ministerul Apelor, Padurilor si Protectiei Mediului si cu alte ministere interesate, din Fondul de ameliorare a fondului funciar si prin alocatiile bugetare.
- (2) Fondurile necesare pot fi sporite prin participarea comunelor, oraselor, municipiilor si a judetelor, contributia in munca sau in bani a tuturor celor interesati la aceste lucrari, detinatorii terenurilor, locuitorii care trag foloase directe sau indirecte de pe urma acestor ameliorari si institutiile, societatile sau regiile ale caror lucrari de arta, drumuri, poduri, cai ferate, constructii si altele asemenea beneficiaza de avantajele lucrarilor de amenajare si ameliorare a terenurilor.
- (3) In cazul in care se dovedeste ca anumite suprafete au fost scoase din pro-

ductia agricola sau silvica prin degradare sau poluare a solului, prin fapta culpabila a persoanelor fizice sau juridice, proprietarii, primaria sau organul agricol ori silvic pot cere acoperirea, de catre culpabil, a cheltuielilor necesitate de lucrarile de refacere si ameliorare a solului.

ART. 89

Ministerul Agriculturii si Alimentatiei, Ministerul Apelor, Padurilor si Protectiei Mediului, impreuna cu Academia de Stiinte Agricole si Silvice "Gheorghe Ionescu-Sisesti" vor lua masuri pentru dezvoltarea sistemului national de supraveghere, evaluare, prognoze si avertizare cu privire la starea calitatii solurilor agricole si silvice pe baza unui sistem informational cu asigurarea de banci de date la nivelul tarii si judetului si vor propune masurile necesare pentru protectia si ameliorarea terenurilor in scopul mentinerii si cresterii capacitatii de productie.

CAPITOLUL VII

Folosirea temporara sau definitiva a terenurilor in alte scopuri decat productia agricola si silvica

ART. 90

Folosirea temporara sau definitiva a unor terenuri agricole si silvice in alte scopuri decit productia agricola si silvica, se face numai in conditiile prevazute de prezenta lege.

ART. 91

- (1) Amplasarea noilor constructii de orice fel se face in intravilanul localitatilor.
- (2) Prin exceptie, unele constructii care, prin natura lor, pot provoca efecte de poluare a factorilor de mediu, pot fi amplasate in extravilan. In acest caz, amplasamentele se vor stabili pe baza de studii ecologice, avizate de organele de specialitate privind protectia mediului inconjurator.
- (3) De asemenea, fac exceptie constructiile care, prin natura lor, nu se pot amplasa in intravilan, precum si adaposturile pentru anumale.

ART. 92

- (1) Amplasarea constructiilor de orice fel pe terenuri agricole din extravilan de clasa I si a II-a de calitate, pe cele amenajate cu lucrari de imbunatatiri funciare, precum si pe cele plantate cu vii si livezi, parcuri nationale, rezervatii, monumente, ansambluri arheologice si istorice este interzisa
- (2) Se excepteaza de la prevederile alineatului precedent constructiile care servesc activitatile agricole, cu destinatie militara, caile ferate, soselele de importanta deosebita, liniile de inalta tensiune, forarea si echiparea sondelor, lucrarile aferente exploatarei titeiului si gazului, conductele magistrale de transport gaze sau petrol, lucrarile de gospodorie a apelor si realizarea de surse de apa.
- (3) Scoaterea definitiva din circuitul agricol a terenurilor agricole din extravilan, de clasa I si a II-a de calitate, a celor amenajate cu lucrari de imbunatatiri funciare, precum si a celor plantate cu vii si livezi, prin extinderea intravilanului localitatilor, se face la propunerea consiliilor locale, prin hotarare a Guvernului si cu avizul Ministerului Agriculturii si Alimentatiei.
- (4) Scoaterea definitiva din circuitul agricol si silvic a terenurilor situate in extravilanul localitatilor se face cu plata, de catre persoanele fizice sau juridice solicitante, a taxelor prevazute in anexele nr. 1 si 2 la prezenta lege. Din aceste taxe se constituie Fondul de ameliorare a fondului funciar, aflat la dispozitia Ministerului Agriculturii si Alimentatiei si, respectiv, a Ministerului Apelor, Padurilor si Protectiei Mediului.
- (5) Dispozitiile alin. (4) se aplica in cazul terenurilor agricole care au fost trecute, potrivit legii, in intravilanul localitatii, in vederea realizarii constructiilor de orice fel.
- (6) Pentru terenurile scoase definitiv din circuitul agricol si silvic pentru constructii care deservesc activitatile agricole si silvice, lucrarile de imbunatatiri funciare, regularizarea cursurilor de apa, realizarea de surse de apa potabila si obiective meteorologice nu se datoreaza taxele prevazute la alin. (4).
- (7) De asemenea, se excepteaza de la plata taxelor prevazute la alin. (4) perimetrele agricole din satele sau catunele demolate, aflate in curs de reconstructie.

ART. 93

- (1) Pentru scoaterea temporara a terenurilor din productia agricola si silvica, titularul aprobarii este obligat sa depuna o garantie in bani egala cu taxa prevazuta pentru scoaterea definitiva a terenurilor din circuitul agricol sau silvic, intr-un cont special al Fondului de ameliorare a fondului funciar.
- (2) Pentru taxa prevazuta la art. 92 alin. (4) si pentru garantia prevazuta la alin. (1), depune in Fondul de ameliorare a fondului funciar, se primește de catre titular o dobanda aplicata de societatea bancara pentru perioada de depozit.
- (3) Dupa indeplinirea obligatiilor prevazute cu privire la redarea terenurilor, la confirmarea organelor judetene agricole sau silvice si a proprietarului terenului, titularul va primi garantia depusa si dobanda bancara.
- (4) In cazul in care titularul aprobarii nu executa lucrarile de calitate si la termenele prevazute in actele aprobatoare, organul agricol sau silvic de specialitate, in baza constatarii situatiei de fapt, dispune sa execute lucrarile de redare cu cheltuieli din garantia depusa.
- (5) Daca titularul aprobarii nu executa lucrarile intr-un nou termen si la calitatea stabilita de organul agricol sau silvic, intreaga garantie ramine in , Fondul de ameliorare a fondului funciar.

ART. 94

Folosirea definitiva sau temporara a terenurilor agricole, in alte scopuri decit productia agricola, se aproba dupa cum urmeaza:

- a) de organele agricole judetene, prin Oficiul de cadastru si organizare a teritoriului judetean sau al municipiului Bucuresti, pentru terenurile agricole de pina la 1 ha. Aprobarea pentru orice extindere a acestei suprafete de teren se da de catre Ministerul Agriculturii si Alimentatiei;
- b) de Ministerul Agriculturii si Alimentatiei, pentru terenurile agricole in suprafata de pina la 100 ha;
- c) de Guvern, pentru terenurile agricole a caror suprafata depaseste 100 ha.

ART. 95

Folosirea definitiva sau folosirea temporara a terenurilor forestiere, in alte scopuri decit silvice, se aproba de organul silvic judetean, pina la 1 ha, de Ministerul Apelor, Padurilor si Protectiei Mediului, pentru terenurile in suprafata de pina la 100 ha, si de Guvern, pentru cele ce depasesc aceasta suprafata.

ART. 96

- (1) Aprobarea prevazuta la art. 94 si 95 este conditionata de acordul prealabil al detinatorilor de terenuri. De asemenea, pentru obtinerea aprobarii prevazute la art. 94 lit. b) si c) si art. 95 este necesar avizul organelor agricole sau silvice judetene si al municipiului Bucuresti, dupa caz.
- (2) Refuzul nejustificat al detinatorului terenului de a-si da acordul prevazut la alin. (1) va putea fi solutionat de instanta de judecata, hotararea acesteia inlocuind consimtamantul celui in cauza.

ART. 97

La aprobare de catre Guvern se va prezenta in mod obligatoriu si avizul Ministerului Agriculturii si Alimentatiei, pentru terenurile agricole si al Ministerului Apelor, Padurilor si Protectiei Mediului pentru terenurile forestiere si cu ape si, daca este cazul, al Ministerului Culturii, pentru ocrotirea monumentelor.

ART. 98

Intravilanul localitatilor este cel existent la data de 1 ianuarie 1990, evidentiat in cadastrul funciar; el poate fi modificat numai in conditiile legii.

ART. 99

Terenurile din albiile abandonate ale cursurilor de apa, devenite disponibile in urma lucrarilor de regularizare, vor fi amenajate pentru productia agricola, piscicola sau, dupa caz, silvica, o data cu lucrarile de baza executate de titularii acestora.

ART. 100

- (1) Titularii obiectivelor de investitii sau de productii amplasate pe terenuri agricole si forestiere sint obligati sa ia masuri prealabile executarii constructiei obiectivelor, de decopertare a stratului de sol fertil de pe suprafetele amplasamentelor aprobate, pe care sa-l depoziteze si sa-l niveleze pe terenuri neproductive sau slab productive, indicate de organele agricole sau silvice, in vederea punerii in valoare sau ameliorarii acestora.

(2) Depozitarea se poate face numai cu acordul proprietarilor terenurilor. Acestia nu pot fi obligati la nici o plata pentru sporul de valoare astfel obtinut si nici nu pot pretinde despagubiri pentru perioada de nefolosire a terenului.

ART. 101

- (1) Titularii lucrarilor de investitii sau de productie care detin terenuri pe care nu le mai folosesc in procesul de productie, cum sint cele ramase in urma excavarii de materii prime - carbune, caolin, argila, pietris - , sondele abandonate si altele asemenea, sint obligati sa ia masurile necesare de amenajare si nivelare, dindu-le o folosinta agricola, iar daca aceasta nu este posibil, o folosinta piscicola sau silvica, in termen de 2 ani de la incheierea procesului de productie.
- (2) Beneficiarilor lucrarilor prevazute in alin.(1) nu li se va mai aproba scoaterea din productia agricola sau silvica a altor terenuri daca nu s-au conformat dispozitiilor din acest articol.
- (3) Executia acestor lucrari se face de unitati specializate ale Ministerului Agriculturii si Alimentatiei si ale Ministerului Apelor, Padurilor si Protectiei Mediului, din fondurile prevazute la beneficiari, in conditiile legii.

ART. 102

- (1) Liniile de telecomunicatii si cele de transport si distribuire a energiei electice, conductele de transport pentru alimentare cu apa, canalizare, produse petroliere, gaze, precum si alte instalatii similare, se vor grupa si amplasa de-a lungul si in imediata apropiere a cailor de comunicatii - sosele, cai ferate -, a digurilor, canalelor de irigatii si de desecari si a altor limite obligate din teritoriu, in asa fel incit sa nu se stinjeneasca executia lucrarilor agricole.
- (2) Aprobarea ocuparii terenurilor in astfel de cazuri se da de catre oficiul de cadastru agricol si organizarea teritoriului agricol, judetean sau al municipiului Bucuresti, dupa caz, indiferent de marimea suprafetei necesare, pe baza acordului detinatorilor si cu plata despagubirilor convenite.
- (3) Aprobarea in alte conditii decit cele prevazute la alin.(1) se da de organele prevazute la art. 94 si 95.

ART. 103

- (1) Ocuparea terenurilor necesare remedierii deranjamentelor in caz de avarii si executarea unor lucrari de intretinere la obiectivele prevazute la art. 102, care au caracter urgent si care se executa intr-o perioada de pina la 30 de zile, se vor face pe baza acordului prealabil al detinatorilor de terenuri sau, in caz de refuz, cu aprobarea prefecturii judetului sau a Primariei Municipiului Bucuresti.
- (2) In toate cazurile, detinatorii de terenuri au dreptul la despagubire pentru daunele cauzate.

CAPITOLUL VIII

Organizarea si amenajarea teritoriului agricol

ART. 104

Organizarea si amenajarea teritoriului agricol are ca sarcina crearea conditiilor pentru o mai buna folosire a terenurilor in scopul productiei agricole si se executa pe baza de studii si proiecte la cererea proprietarilor, rezolvindu-se urmatoarele probleme:

- a) corelarea dezvoltarii agriculturii din zona cu celelalte activitati economice si sociale, stabilind masuri care sa conduca la cresterea productiei agricole si exploatarea in ansamblu a teritoriului;
- b) gruparea prin comasare a terenurilor pe proprietari si destinatii in concordanta cu structurile de proprietate si cu formele de cultivare a pamintului, rezultate in urma asocierilor, stabilirea perimetrelor fiecarei proprietati, comasind terenurile dispersate si rectificind hotarele nerational amplasate;
- c) elaborarea de studii si proiecte de organizare si amenajare a exploatatiilor agricole;
- d) stabilirea retelei drumurilor agricole ca o completare a retelei de drumuri de interes general, integrate in organizarea si amenajarea de ansamblu a teritoriului, in scopul efectuarii transportului productiei si accesului masinilor agricole necesare procesului de productie.

ART. 105

Studiile si proiectele de organizare si amenajare a teritoriului agricol se elaboreaza de unitatile de studii, proiectare si cercetare de specialitate, centrale sau judetene, si se supun discutiei proprietarilor de terenuri din zona interesata. In cazul adoptarii lor cu majoritatea de voturi a proprietarilor care detin 2/3 din suprafata si aprobarii de catre organele agricole judetene, aplicarea masurilor si lucrarilor prevazute devin obligatorii pentru toti proprietarii.

CAPITOLUL IX Sanctiuni

ART. 106

Incalcarea prevederilor prezentei legi atrage raspunderea civila, contravenționala sau penala, dupa caz.

ART. 107

Degradarea terenurilor agricole si silvice, a imprejurimilor acestora, distrugerea si degradarea culturilor agricole, a lucrarilor de imbunatatiri funciare, a bornelor si semnelor topografice sau geodezice, a monumentelor istorice si ansamblurilor si siturilor arheologice, ori impiedicarea luarii masurilor de conservare a unor astfel de bunuri, precum si inlaturarea acestor masuri, constituie infractiuni de distrugere si se pedepsesc potrivit prevederilor Codului penal.

ART. 108

- (1) Ocuparea in intregime sau in parte a terenurilor de orice fel, infiintarea sau mutarea semnelor de hotar si a reperelor de marcare, fara aprobare primita in conditiile legii, sau refuzul de a elibera terenul astfel ocupat fara drept constituie infractiune si se pedepseste cu inchisoare de la 1 la 5 ani.
- (2) Daca fapta prevazuta la alin. (1) se savarseste prin violenta, amenintari ori de doua sau de mai multe persoane impreuna, pedeapsa este inchisoare de la 2 la 7 ani.

ART. 109

Fapta persoanei fizice, care are calitatea de membru al comisiei locale sau judetene de aplicare a prezentei legi, de a impiedica in orice mod reconstituirea dreptului de proprietate sau eliberarea titlului de proprietate catre persoanele indreptatite, constituie abuz in serviciu si se pedepseste cu inchisoare de la 1 la 5 ani.

ART. 110

Incalcarea prevederilor art. 9 alin. (5) lit. c) si ale art. 10, prin declararea unor suprafete de teren mai mici decat suprafetele pe care le detin sau nedeclararea unor suprafete de teren, detinute efectiv, constituie infractiune de fals in declaratii si se pedepseste potrivit prevederilor art. 292 din Codul penal.

ART. 111

Constituie contraventii la normele privind evidenta, protectia, folosirea si ameliorarea terenurilor agricole sau silvice urmatoarele fapte, daca nu sint savirsite in astfel de conditii incit, potrivit legii penale, constituie infractiuni:

- a) efectuarea de schimburi de teren si a schimbarii categoriei de folosinta a terenurilor de la superioara la inferioara, precum si folosirea definitiva sau temporara a terenurilor agricole si silvice in alte scopuri decit pentru productia agricola si silvica;
- b) nedeclararea la organele judetene de cadastru funciar de catre posesori, in termen de 30 de zile de la aprobare, a schimburilor de terenuri si a schimbarii categoriei de folosinta a acestora, precum si a datelor cu privire la marimea suprafetelor si categoria de folosinta a acestora;
- c) neluarea masurilor de catre posesorii de terenuri si de catre persoanele autorizate pentru pastrarea in bune conditii a bornelor geodezice, topografice, a reperelor metalice de nivelment, a piramidelor si balizelor de semnalizare a punctelor geodezice, precum si degradarea si distrugerea lor din culpa;
- d) nedecopertarea de catre beneficiarii de investitii a stratului fertil de sol inainte de executarea lucrarilor de amplasare a unor obiective si nedepozitarea acestui strat pe suprafetele stabilite de organele agricole, precum si neluarea masurilor de amenajare si nivelare a terenurilor ramase in urma excavarilor de carbune, caolin, argila, pietris, sonde abandonate si altele asemenea;

- e) amplasarea obiectivelor de orice fel, cu exceptia celor prevazute la art. 92, pe terenurile situate in extravilan, fara avizele si aprobarile prevazute de lege ;
- f) ocuparea si folosirea terenurilor aprobate a fi scoase definitiv sau temporar din productia agricola, inainte de a fi delimitate, bornate si predate;
- g) degradarea terenurilor si culturilor prin depozitarea de materiale ori deseuri de pietris, moloz, nispi, prefabricate, constructii metalice, reziduuri, resturi menajere, gunoai si altele asemenea;
- h) neluarea unor masuri corespunzatoare de catre persoane juridice sau fizice pentru evitarea afectarii terenurilor limitrofe prin reziduurile provenite din activitatea de productie si prin scurgeri de orice fel.

ART. 112

Contraventiile prevazute la art. 111 se sanctioneaza astfel:

- a) cele de lit. a)-c), cu amenda de la 500.000 lei la 100.000.000 lei;
- b) cele de lit. d)-h), cu amenda de la 1.000.0000 lei la 2.000.000 lei.

ART. 113

Sanctiunile se pot aplica si persoanelor juridice, dupa cum urmeaza:

- a) cele de la art. 111 lit. a)-c), cu amenda de la 5.000.000 lei la 10.000.000 lei;
- b) cele de la lit. d)-h), cu amenda de la 10.000.000 lei la 20.000.000 lei.

ART. 114

- (1) Constatatarea contraventiilor si aplicarea sanctiunilor se fac de catre specialistii imputerniciti in acest scop de Ministerul Agriculturii si Alimentatiei si, dupa caz, de Ministerul Apelor, Padurilor si Protectiei Mediului, de imputernicitii prefecturii si specialistii imputerniciti de directorul general al directiei generale pentru agricultura si alimentatiei sau, dupa caz, de inspectoratul sef al inspectoratului silvic judetean, precum si de catre primar.
- (2) Prin actul de constatare se dispune cu privire la suportarea pagubelor de catre cei vinovati si, dupa caz, restabilirea situatiei anterioare.

ART. 115

In masura in care prezenta lege nu dispune altfel, contraventiilor prevazute la art. 111 li se aplica dispozitiile Legii nr. 32/1968 privind constatarea si sanctionarea contraventiilor, cu modificarile ulterioare.

CAPITOLUL X

Dispozitii tranzitorii si finale

ART. 116

- (1) Comisiile comunale, orasenesti si municipale, constituite potrivit prevederilor art. 12, vor efectua lucrarile si operatiunile stabilite de lege in competenta lor, indiferent daca se reconstituie sau se constituie dreptul de proprietate ori se restituie terenuri prin ordinul prefectului, inaintand aceste lucrari, dupa caz, comisiilor judetene sau prefectului, in vederea eliberarii titlurilor de proprietate, respectiv emiterii ordinului prefectului.
- (2) Comisiile prevazute la alin. (1) vor efectua operatiunile de punere in posesie, intocmind in acest scop procese-verbale pe care le vor inainta comisiilor judetene.
- (3) In cazurile prevazute de art. 17, art. 30 alin.(2) si art. 37, comisiile judetene, la propunerea comisiilor comunale, orasenesti si municipale, dupa caz, vor emite decizii pentru titularii indreptatiti in vederea stabilirii dreptului acestora la actiuni.
- (4) Hotararea comisiei judetene se va transmite persoanelor fizice interesate si societatii comerciale in cauza, in termenul prevazut de alin. (1).
- (5) Comisiile comunale, orasenesti si municipale isi inceteaza activitatea prin decizia prefecturii, iar comisiile judetene si, respectiv, a municipiului Bucuresti, prin hotarire a Guvernului.

ART. 117

Pe perioada cat functioneaza comisiile comunale, orasenesti si municipale, precum si comisiile de lichidare, membrii acestora incadrati cu contract de munca se considera delegati, iar ceilalti membri ai comisiilor primesc o indemnizatie ce se va stabili prin regulamentul de aplicare a legii.

ART. 118

Personalul de specialitate prevazut la art. 8 din Decretul-lege nr. 43/1990 privind unele masuri pentru stimularea taranimii si activitatii economice a

unitatilor agricole cooperatiste si de stat, care si-a desfasurat activitatea in unitatile agricole cooperatiste desfiintate sau reorganizate in societati comerciale, beneficiaza cu prioritate de dispozitiile art. 19 alin. (1) ori art. 21.

ART. 119

- (1) Monumentele istorice, vestigiile si obiectivele arheologice, tezaurele care se vor descoperi la fata solului sau in subsol sint sub protectia legii.
- (2) Proprietarii si detinatorii de terenuri sint obligati sa asigure integritatea acestora, sa sesizeze organele de stat si sa permita efectuarea lucrarilor de cercetare si conservare.
- (3) Proprietarii terenurilor vor fi despagubiti pentru daunele suferite si terenurile preluate in domeniul public, in bani, sau cu teren echivalent, dupa caz.

ART. 120

Timpul lucrat de fostii cooperatori in cadrul cooperativelor agricole de productie se considera vechime in munca la acordarea pensiei si a celorlalte drepturi de asigurari sociale.

ART. 121

Finantarea activitatii de cadastru funciar general, a lucrarilor geodezice, fotogrammetrice si organizare a teritoriului, precum si a bancilor de date aferente acestora, la nivel judetean si national, se va realiza de la buget.

ART. 122

Anexele nr. 1 si 2 fac parte integrata din prezenta lege.

ART. 123

- (1) Prezenta lege intra in vigoare la data publicarii in Monitorul Oficial al Romaniei.
- (2) Pe data intrarii in vigoare a prezentei legi se abroga :
 - art. 1-36 si 51-79 din Legea nr. 59/1974 cu privire la fondul funciar, publicata in Buletinul Oficial nr. 138 din 5 noiembrie 1974;
 - Decretul-lege nr. 42/1990 privind unele masuri pentru stimularea taranimii, publicat in Monitorul Oficial nr. 17 din 30 ianuarie 1990, cu exceptia art. 8-11;
 - Legea nr. 9/1990 privind interzicerea temporara a instrainarii terenurilor prin acte intre vii, publicata in Monitorul Oficial nr. 95 din 1 august 1990 cu exceptia art. 2;
 - H.C.M. nr. 656/1975 pentru stabilirea si sanctionarea contraveniilor la normele privind evidenta, folosirea, protectia si ameliorarea terenurilor agricole, publicata in Buletinul Oficial nr. 74 din 16 iulie 1975;
 - Decretul nr. 115/1959 pentru lichidarea ramasitelor oricaror forme de exploatare a omului de catre om in agricultura, in scopul ridicarii continue a nivelului de trai material si cultural al taranimii muncitoare si al dezvoltarii constructiei socialiste, publicat in Buletinul Oficial al Marii Adunari Nationale a Republicii Populare Romane nr. 10 din 30 martie 1959;
 - orice alte dispozitii contrare prevederilor prezentei legi.

ANEXA Nr. 1

TAXA PROCENTUALA

datorata pentru scoaterea definitiva din circuitul agricol
a terenurilor aflate in extravilan

	Clasa terenului agricol				
	1	2	3	4	5
Taxa procentuala ce se aplica la pretul de vanzare	400	350	300	250	200

NOTA :

Procentul se aplica la valoarea terenului declarata ca pret de partile din contractul de instrainare.

In situatia in care terenul nu a facut obiectul vanzarii-cumpararii si acesta este proprietatea investitorului sau provine din concesiune, donatie, asociere, taxa se calculeaza la valoarea de circulatie a terenului din zona respectiva.

TAXA

pentru folosirea definitiva a terenurilor forestiere in alte scopuri
decit productia forestiera si defrisarea de paduri

	Clasa de calitate				
	1	2	3	4	5
Taxa procentuala care se aplica la pretul de vnzare	600	550	500	400	300

Procentul se aplica la valoarea de renta stabilita pentru volumul realizat la exploatabilitate de specia de baza din zona, considerat la sortimentul tel, stabilit prin amenajament sau asimilat acestuia.

NOTA:

Reproducem mai jos articolele II - V din Legea nr. 169/1997, care nu au fost incorporate in textul republicat al Legii nr. 18/1991 si care se aplica, in continuare, ca dispozitii proprii ale Legii nr. 169/1997.

Mentionam ca trimiterile din cuprinsul acestor articole se refera la textele din Legea nr. 18/1991, astfel cum a fost publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 37 din 20 februarie 1991.

"Art. II. - Dispozitiile modificatoare sau de completare ori de abrogare ale prezentei legi nu aduc atingere in nici un fel titlurilor si altor acte de proprietate eliberate, cu respectarea prevederilor Legii fondului funciar nr. 18/1991, la data intocmirii lor."

"Art. III. - (1) Sunt lovite de nulitate absoluta, potrivit dispozitiilor legislatiei civile, aplicabile la data incheierii actului juridic, urmatoarele acte emise cu incalcarea prevederilor Legii fondului funciar nr. 18/1991:

a) actele de reconstituire sau de constituire a dreptului de proprietate, in favoarea persoanelor fizice care nu erau indreptatite, potrivit legii, la astfel de reconstituiri sau constituirii;

b) actele de constituire a dreptului de proprietate pe terenurile agricole aflate in domeniul public sau privat al statului, ori in domeniul public al comunelor, oraselor sau municipiilor;

c) actele de reconstituire sau de constituire a dreptului de proprietate in intravilanul localitatilor, pe terenurile revendicate de fostii proprietari, cu exceptia celor atribuite conform art. 23 din lege (art. 24 din Legea nr. 18/1991, republicata);

d) actele de constituire a dreptului de proprietate pe terenurile agricole constituite ca izlaz comunal;

e) actele de constituire a dreptului de proprietate, in conditiile art. 20 (art. 21 din Legea nr. 18/1991, republicata), in localitatile in care s-a aplicat cota de reducere prevazuta de lege;

f) actele de constituire a dreptului de proprietate, in conditiile art. 20 (art. 21 din Legea nr. 18/1991, republicata) si in cazul in care in localitatea respectiva nu s-a constituit dreptul de proprietate persoanelor indreptatite de lege;

g) transferurile de terenuri dintr-o localitate in alta, efectuate cu incalcarea conditiilor prevazute de lege, in scopul ilicit de a spori prin aceasta valoarea terenului primit ca urmare a transferului;

h) actele de vanzare-cumparare privind constructiile afectate unei utilizari sociale sau culturale - case de locuit, crese, gradinite, cantine, camine culturale, sedii si altele asemenea - ce au apartinut cooperativelor agricole de productie, cu incalcarea dispozitiilor imperative prevazute la ultimul alineat al art. 28 din lege (art. 29 din Legea nr. 18/1991, republicata).

(2) Nulitatea poate fi invocata de primar, prefect, procuror si de alte persoane care justifica un interes legitim, iar solutionarea cererilor este de competenta instantelor judecatoresti de drept comun, care au plenitudine de jurisdictie.

(3) In situatia in care, pe terenurile care au facut obiectului unor acte juridice constatate nule potrivit alin. (1), s-au edificat constructii de orice fel, sunt aplicabile dispozitiile art. 494 din Codul civil."

"Art. IV. - (1) Persoanele care nu au depus cereri in termenul prevazut de Legea fondului funciar nr. 18/1991, pentru reconstituirea dreptului de proprietate, ori aceste cereri s-au pierdut sau cu privire la care nu au primit nici un raspuns se pot adresa cu o noua cerere comisiilor comunale, orasenesti sau municipale, in termen de 90 de zile de la data intrarii in vigoare a prezentei legi.

(2) Prevederile alin. (1) nu sunt aplicabile persoanelor care, potrivit Legii fondului funciar nr. 18/1991, nu aveau vocatie sa solicite si, respectiv, sa li se reconstituie dreptului de proprietate."

"Art. V. - Prin lege speciala, dupa intocmirea balantei fondului funciar, se va reglementa atribuirea in folosinta sau, dupa caz, in proprietate de terenuri agricole din domeniul privat al statului, familiilor tinere, specialistilor din mediul rural, veteranilor de razboi carora nu li s-au atribuit terenuri potrivit Legii nr. 44/1994, precum si personalului didactic, in conditiile Legii nr. 128/1997 privind Statutul personalului didactic."

